

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DLXXVII. ad annum DXC.

Parisiis, 1644

Epistola IV. Gregorii Papae I. Ad Cyriacvm Episcopvm
Constantinopolitanvm. De custodienda caritate & vnitate sanctae
ecclesiae. De pastoralis muneris difficultatibus: & de vniuersalis nomine ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15221

GREGORII PAPÆ I.
EPISTOLA IV.
GREGORII PAPÆ I.

AD CYRIACVM EPISCOPVM CONSTANTINOPOLITANVM.

De custodienda caritate & vnitate sanctæ ecclesiæ.
De pastoralis muneris difficultatibus: & de
vniuersalis nomine reiiciendo.

Gregorius Cyriaco episcopo Constantinopolitano.

COMMVNES filios Georgium presbyterum & Theodorum diaconum vestrum ea qua decuit caritate suscepimus, vosque ab ecclesiasticarum rerum cura ad animarum regimen venisse gaudemus, quia iuxta Veritatis vocem, qui in modico fidelis est, & in maiori fidelis erit. Et bene ministranti seruo dicitur: *Quia in pauca fidelis fuisti, supra multa te constituam.* Cui etiam mox de æterna retributione subiungitur: *Intra in gaudium Domini tui.* In scriptis autem vestris vos magnopere requiem quæsisse narratis. Sed per hoc ad pastoralementem sollicitudinem vos congrue venisse ostenditis, quia sicut locus regiminis desiderantibus negandus est, ita fugientibus offerendus est. Et sicut scriptum est: *Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo tamquam Aaron.* Et rursus idem prædicator egregius dicit: *Si vnus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt; & vnus pro omnibus mortuus est Christus. Superest ut & qui viuunt, iam non sibi viuunt, sed ei qui pro eis mortuus est & resurrexit.* Et pastor sanctæ Ecclesiæ dicitur: *Simon Ioannis amas me? Pisce oues meas.* Ex quibus verbis colligitur, quia si is, qui valet, omnipotentis Dei oues reuinit pascere, ostendit se pastorem summum minime amare. Si enim Vnigenitus Patris pro explenda vtilitate omnium de secreto Patris egressus est ad publicum nostrum, nos quid dicturi sumus, si secretum nostrum præponimus vtilitati proximorum? Quies itaque nobis & ex corde appetenda est, & tamen pro multorum lucro aliquando postponenda. Nam sicut toto desiderio debemus occupationem fugere, ita si desit qui prædicet, occupationis onus libenti necesse est * humero subire. Quod ex duorum prophetarum opere docemur, quorum vnus prædicationis officium vitare conatus est, & alter appetiit. Nam mittenti se Domino Ieremias respondit, dicens:

Matth. 25.

Hebr. 5.

2. Cor. 5.

Ioan. 21.

** ad. 112.*

dicens: *A, a, a, Domine Deus, nescio loqui, quia puer ego sum.* 1er. 3.
 Et cum omnipotens Deus personam ad prædicandum
 quæreret, dicens: *Quem mittam, & quis ibit ex vobis?* vltro Isai. 6.
 se Isaias obtulit, dicens: *Ecce ego, mitte me.* En ab vtrisque
 exterius diuersa vox prodiit, sed non a diuerso fonte dile-
 ctionis emanauit. Duo quippe sunt præcepta caritatis, Dei
 videlicet amor, & proximi. Per actiuã igitur vitam prod-
 esse proximis cupiens Isaias, officium prædicationis appe-
 tit: per contemplatiuam vero Ieremias amori Condito-
 ris sui sedulo inhærere desiderans, ne mitti ad prædican-
 dum debeat contradicit. Quod ergo laudabiliter vnus ap-
 petiit, hoc laudabiliter alter expauit. Iste, ne tacitæ cõtem-
 plationis lucra loquendo perderet; ille, ne damna studiosi
 operis tacendo sentiret. Sed hoc in vtrisque est subtiliter
 intuendum, quia & is qui recusauit plene non restitit, & is
 qui mitti voluit ante se per altaris calculum purgatum vi-
 dit; ne aut non purgatus adire quisquam sacra ministeria
 audeat, aut quem superna gratia eligit, sub humilitatis spe-
 cie superbe contradicat. Magno autem desiderio vos in
 epistolis vestris inuenio serenitatem mentis quærere, &
 repulsã perturbatione ad tranquillitatem cogitationis an-
 helare. Sed qua ratione ad hoc vestra fraternitas pertinge-
 re possit ignoro. Qui enim regendam nauem suscipit, tan-
 to amplius necesse est vigilet, quanto amplius litus relin-
 quit, vt aliquando futuras procellas ex signis præuideat,
 aliquando venientes aut directo clauo, si parua sint, supe-
 ret, aut, si vehementer intumescunt, dato in obliquum la-
 tere, irruentes declinet; & sæpe solus vigilet, cum cuncti
 illi quibus nulla nauis cura commissã est quiescant. Quo-
 modo autem suscepto pastorali onere habere serenitatem
 cogitationum potestis, cum scriptũ sit: *Ecce gigantes gemunt* Iob. 26.
sub aquis? Iuxta Ioannis etenim vocem, aqua populũ sunt.
 Et gigantes sub aquis gemere est; quia quisquis in hoc
 mundo quasi quadam corporis mole, ordine potestatis
 excreuerit, tanto pondera maioris tribulationis sentit,
 quanto super se regendorũ populorum curam susceperit.
 Sed si sancti Spiritus virtus afflictam mentem afflauerit,
 protinus hoc quod Israelitico populo corporaliter factum
 est, nobis spiritaliter contingit. Scriptum quippe est: *Filii* Exod. 15.
Israel ambulauerunt per siccum & medium mare. Et per pro-

Isa. 43.

phetam Dominus pollicetur, dicens: *Cum transferis per aquas, tecum ero, & flumina non operient te.* Illos enim flumina operiunt, quos actiones huius sæculi mentis perturbatione confundunt. Nam qui sancti Spiritus gratiam tenet in mente, transit aquas, & tamen fluminibus non operitur: quia etiam inter medias populorum turmas sic peragit gressus sui itineris, ut non submittat actionibus sæculi caput mentis. Ego quoque qui indignus ad locum regiminis veni, infirmitatis meæ conscius, secretiora loca petere aliquando decreueram, sed superna mihi iudicia aduersari conspiciens, iugo Conditoris subdidi ceruicem cordis; hoc præcipue perpendens, quia quælibet occulta loca sine Dei gratia animam saluare non possunt; quod aliquando in ipsis quoque conspiciamus erratibus electorū. Nam Lot in ipsa peruersa ciuitate fuit iustus, in monte peccauit. Sed ista cur dicimus, cum maiora nouerimus? Quid enim paradiso iucundius? quid cælo securius? & tamen homo ex paradiso, & angelus de cælo peccando cecidit. Illius ergo nobis virtus quærenda est & gratia postulanda, sine quo nusquam absque periculo & culpa, cum quo nusquam sine iustitia esse possumus. Curandum ergo est, ut perturbatione cogitationum non exuperet animum, nam repellere funditus nullatenus potest. Quisquis enim est in loco regiminis, aliquando necesse est habeat etiam terrena cogitare, & exteriorum quoque curam gerere, ut grex commissus valeat ad ea quæ sibi sunt explenda subsistere. Sed magnopere semper prouidendum est, ne hæc eadem cura modum transeat, ut cum ad cor licenter admittitur, nimis excrescere non permittatur. Vnde recte per Ezechielem

Ezech. 44.

prophetam dicitur: *Sacerdotes caput suum non radant, neque comam suam nutriant, sed tondentes attondeant capita sua.* Quid enim per significationem sunt capilli in capite, nisi cogitationes in mente? qui dum super cerebrum insensibiliter oriuntur, curas vitæ præsentis designant, quæ ex sensu negligenti quia importune aliquando prodeunt; quasi a nobis non sentientibus procedunt. Quia igitur cuncti qui præsentem habere quidem sollicitudines exteriores debent, nec tamen eis vehementer incumbere; sacerdotes recte & caput prohibentur radere, & comam nutrire, ut cogitationes carnales de vita subditorum, nec a se

funditus amputent, nec rursus ad crescendum nimis relaxent. Vbi & bene dicitur: *Tondentes tondeant capita sua*; Ibidem. vt videlicet curæ temporalis sollicitudines, & quantum necesse est prodeant, & tamen recidantur citius, ne immoderatus excrescant. Dum igitur & per administratam exteriorem prouidentiam corporum vita protegitur, & rursus per immoderatam cordis intentio non impeditur; capilli in capite sacerdotis & seruantur vt cutem cooperiant, & refecantur ne oculos claudant. Præterea epistolæ vestras directas plenas fide suscepimus, atque omnipotenti Deo gratias agimus; qui inconsutilem tunicam desuper contextam, videlicet ecclesiam suam vicaria confessione fidelium in vnitatem gratiæ ab omni erroris scissione custodit, & contra pereuntis mundi, vt ita dicam, tot culparum diluuium, ex multis lignis arcam construit, in qua omnipotentis Dei electi seruentur ad vitæ. Nam cum vicissim nobis fidei nostræ confessionem transmittimus, & caritatem nostram erga nos ostendimus, quid aliud in sancta ecclesia agimus, nisi arcam bitumine linimus, ne vnda erroris intret, & vel spirituales quosque tamquam homines, vel carnales tamquam animalia occidat? Sed cum sapienter a vobis recta fides prolata sit, restat vt procul dubio debeatis pacem cordium prudentius custodire, propter hoc quod Veritas dicit: *Habete sal in vobis, & pacem habete inter vos*; Marc. 9. Et Paulus apostolus admonet, dicens: *Solliciti seruare vnitatem Spiritus in vinculo pacis. Qui rursus ait: Pacem sequimini cum omnibus & sanctimoniam, sine qua nemo videbit Deum.* Ephes. 4. Heb. 12. Quam videlicet pacem tunc vobiscum veraciter habebitis, si profani nominis superbiam declinetis, iuxta quod idem magister gentium dicit: *O Timothee, depositum custodi, deuitans profanas vocum nouitates.* 1. Tim. 6. Nimis quippe iniquum est, si hi, qui prædicatores humilitatis facti sunt, de vani nominis elatione glorientur, cum verus prædicator dicat: *Mihi autem absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi.* Galat. 6. Ille ergo vere gloriosus est, qui non de temporali potentia, sed pro Christi nomine de sua passione gloriatur. In hoc itaque vos medullitus amplectimur. In hoc sacerdotes vos esse recognoscimus, si repulsa vanitate verborum sanctitatis locum cum sancta humilitate teneatis. Ecce enim in nefandi appellatione nominis scandaliza-

ti sumus, & non minimas querelas seruamus in mente, & promimus in voce. Vestra autem fraternitas nouit quia

Math. 5. Veritas dicit: *Si offers munus tuum ante altare, & ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te, relinque ibi munus tuum, & vade prius reconciliari fratri tuo, & tunc veniens offeres munus tuum.* Qua in re pensandum est quia cum omnis culpa oblato sacrificio deleatur, tantum est malum scandali alieno corde generati, vt ab eo qui peccauerit nec ipsum sacrificium Dominus accipiat, quod delere peccatum solet. Curate ergo cordis vestri scandalum festine detergere, vt possit omnipotens Deus oblationis vestræ sacrificium acceptabile habere. Præterea cum recta a vobis fides veraciter & subtiliter sit prolata, inter eos quos per sanctissimas generales Synodos damnandos esse censuistis, Eudoxium quemdam vos damnasse reperimus, cuius nomen in Latina lingua neque in Synodis, neque in libris beatae memoriae episcoporum Epiphani, Augustini, & Philastri, quos contra hæreticos præcipue disputasse nouimus, positum reperimus. Quod si quis eum veraciter de catholicis patribus damnat, eius procul dubio sententiam sequimur. Vos tamen si in synodica vestra epistola eos quoque nominatim damnare voluistis, qui extra sanctas Synodos per patrum scripta damnantur, multos scriptis suis vestra fraternitas minus posuit, si autem eos quos generales Synodi respuunt, hunc vnum amplius. Sed inter hæc sciendum est, quia vt nobis liceat rectam fidem libere fateri, & cuncta quæ agenda sunt concorditer in pace disponere, pro serenissimorum dominorum vita, propria quoque sobole incessanter orandum est, vt omnipotens Deus eorum pedibus barbaras nationes subiiciat, longa eis & felicia tempora concedat, quatenus per Christianum imperium ea quæ est in Christo fides regnet.